

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget indgår i aftalen om Finansloven for 2000 mellem Regeringen (Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre), Socialistisk Folkeparti, Centrum Demokraterne og Enhedslisten.

Forslaget kan opdeles i tre hovedpunkter. For det første foreslås det, at reglerne om tildeling af dobbelt personfradrag og dobbelt bundfradrag ved beregning af mellemskat for den efterlevende ægtefælle i dødsåret ophæves. For det andet foreslås en forhøjelse af de beløbsgrænser, der afgør, om et dødsbo er fritaget for beskatning. For det tredje foreslås en mindre nedsættelse af bofradraget.

Formålet med de foreslåede ændringer er at forbedre den skattemæssige neutralitet ved valg af skifteform samt gennemføre forenkede og mere præcise skatteberegningsregler i tilfælde af død.

Endvidere tilsigter reglerne at modvirke tendensen til, at der - uanset indkomst- og formueforhold - opstår en ikke ubetydelig overskydende skat hos en efterlevende ægtefælle som følge af dødsfaldet. Hermed sker der en mere ensartet behandling ved skatteberegningen af gifte og ugifte i tilfælde af død.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med en række initiativer på socialområdet, som indgår i aftalen mellem Regeringen, SF, CD og Enhedslisten vedrørende harmonisering af regler i forbindelse med dødsfald. Initiativerne skal sikre efterlevende og dødsboer mere ensartede vilkår ved dødsfald, bl.a. ved indførelse af en transbestemt efterlevelsesydelse, der skal omfatte alle efterlevende samlevende og ægtefæller med ringe indkomst og formue.

2. Personfradrag og bundfradrag ved beregning af mellemskat

Når et dødsbo er et selvstændigt skattesubjekt, inddebærer de gældende regler i dødsboskatteloven, at der ved skatteberegningen for den efterlevende ægtefælle tildeles to fulde personfradrag og bundfradrag ved beregning af mellemskat, selv om der ikke sker

beskatning af afdødes indkomster for mellemprioden (perioden fra udløbet af afdødes seneste indkomstår forud for dødsfaldet til og med dødsdagen) hos den efterlevende ægtefælle. Skatten af afdødes indkomst nedsættes med mellempriodefradraget på 1.500 kr. pr. måned (2000). Det svarer omtrent til 1/12 af skatteværdien af et personfradrag, og afdøde får derved et forholdsmæssigt personfradrag efter mellempriodens længde.

Hvis dødsboskattelovens regler om uskiftet bo m.v. anvendes, er dødsboet ikke et selvstændigt skattesubjekt. I stedet beregnes den afdødes indkomstskeer for mellemprioden efter de almindelige personbeskatningsregler sammen med den efterlevendes skatter med anvendelse af to fulde personfradrag og bundfradrag ved beregning af mellemskat, uanset på hvilket tidspunkt i indkomståret ægtefællen dør. Den samlede indkomstskeer opkræves hos den efterlevende ægtefælle. Den afdødes forskudsskeer godskrives ligeledes den efterlevende ægtefælle.

Hvis boet efter afdøde slutes ved boudlæg, tildeles der - på tilsvarende måde, som når dødsboet er et selvstændigt skattesubjekt - to personfradrag og to bundfradrag ved beregningen af mellemskatten ved beregningen af den efterlevende ægtefælles skat i dødsåret. Der foretages som hovedregel ingen skatteansættelse af afdødes indkomst i dødsåret, idet afdødes foreløbige skatter anses for endelige, medmindre den efterlevende ægtefælle kræver det.

Det foreslås, at den efterlevende ægtefælle kun tildeles ét personfradrag og ét bundfradrag ved mellemskatteberegningen, når dødsboet er et selvstændigt skattesubjekt, og når boet slutes ved boudlæg.

Tilsvarende foreslås, at reglerne for skatteberegning ved uskiftet bo m.v. ændres, så der ved beskatningen af afdødes indkomst i mellemprioden hos den efterlevende ægtefælle kun tildeles personfradrag og bundfradrag ved beregning af mellemskat i forhold til det tidsrum, som afdøde har været i live i indkomståret. Det foreslås endvidere, at negativ kapitalindkomst hos den ene ægtefælle kan modregnes i positiv kapitalindkomst hos den anden ægtefælle (udligning